SUOMEN LUOKKASOTA-VANKIEN MUISTOLLE

Kirj. Mary Mäki.

Eivät aatteestaan he luopuneet,
Vaikka itse hautansa loivat.
Siinä uskossa, toivossa kuolivat:
Vielä vapauden kellot soivat...

He rakkaimpiaan muistuttivat,
Samaa työtä käskivät jatkaa.
Itse rohkeina eespäin marssivat,
Kohti kuoloon viepää matkaa.

He eivät tovereitaan pettäneet,
Eikä säikkyneet suurinta surmaa.
Päin katsoivat kuularuiskuja —
Eivät peljänneet vankilaa, turmaa.

He oikeuden puolesta taistelivat,
Totuuden lippua korkealla kantoi...
Sen edestä he kaiken uhrasi —
Sen edestä henkensä antoi.

Rahavallan puoltajat heitä surmasivat
Ja vieläkin vaanivat lisää...
Eivät säälineet hentoja lapsia,
Ei vanhaa äitiä... isää...

Nyt vanhempain hoivaa ikävöi
Siellä niin moni orpolapsi.
Ja vanhuuden turvan menettänyt
On moni vanha harmaahapsi...

Paljon viattomina murhattiin
Meidän veljiä ja sisaria.
Siksi kyynelten meri on tulvillaan,
Kuulee koston huokauksia...

Eikä ihmekään, sillä sammunut
Monen silmän kirkas valo...
Ennenaikojaan multiin joutunut,
Ollen hehkuvimpana elon palo.

— — —

Ei aatteen tuli voi sammua,
Se kirkkaampana vaan palaa!
Sen leimu idän taivaalta
Yli maailman hohdetta valaa...

Ei totuuden voimaa turmella
voi konsaan riistovalta.
Se loistaa linnain komeroista,
Vielä nousee mullankin alta...

Varmaan, varmaan kerran kukistuu
Tuo valheen valtamuuri.
Sen maan tasalle hajottaa
Voi työläisten joukko suuri.

Aika meitäkin kutsuu taisteluun,
Jaloon taisteluun... voimien takaa!
Kostamaan, kostamaan niiden puolesta
Jotka haudoissa siellä makaa...

Eila

On syksy ilta. Ulkona on läpinäkymätön pimeys. Ikkunan takana kellastuneet lehdet tekevät viimeistä tiliä syysmyrskyn ahdistaissa. Lehdet puissa niin vinhaan värisevät, putoavat maahan ja lentävät tuulen mukana..... Nuori nainen istuu lämpimässä tuvassa hämärtyvän hilloksen edessä ja huokaa. Hänet on vallannut hiljainen surunvoittoisuus.....

Nyt hän havahtuu..... nostaa päänsä..... miettii.

Hän katsahtaa ikkunaan, tuijottaa synkkään pimeyteen. Häntä kauhistaa tämä syksyinen alastomuus tämä synkkyys ja tuulten raivo.

Taas hän huokaa. Hän muistaa lapsuutensa viattomat ilot, muistaa kodin, vaikka köyhänkin, vapauden. Kevään riemut ja kesän ilot hän muistaa..... ja kesäyön ihanuuden ja salaperäisyyden..... Kaiken eletyn nuoruuden riemun hän elävästi muistaa.....

— Mitä sinä tuijotat, tyttö, etkö jo kuullut, että käskin sinua jo aikoja sitten nukkumaan, mutta sinä vain nuokut täällä. Kyllä minä tiedän mitä sinä taas aiot..... Se ei käy päinsä, älä koetakaan. Siinä istut ja laiskottelet, että et jaksa huomenna nousta töihin!

Nuorten Osasto

— Emäntä, älkää nyt toki..... kyllä minä.....

— Kyllä minä, sanoo ärtynyt ääni..... ja ovi paiskataan kiinni.

Tyttö istuu edelleen.

— Ei..... ei..... mutisee hän hetken kuluttua..... minun täytyy mennä nukkumaan.

Kuin vihassa hän jatkaa ajatuksiaan:

— Kyllä minä olen vangittu, kun en hetkeäkään saa istua ja ajatella rauhassa. Ei saa edes illoin olla niinkuin tahtoo, ei vapautta jälkeen päivän raadannan..... Voi, mikä orja on palvelija..... Mutta minun täytyy mennä..... Ei! En mene sittenkään..... en kiusallakaan, ajakoon emäntä pois jos tahtoo. Sama kai tuo.....

Sisään hiipii nuorimies. Hän on talon ainoa poika.

— Eila!

Tyttö hätkähtää.

— Viktor! Ole hiljaa..... Äitisi kävi minua käskemässä nukkumaan. Näytti olevan hyvin vihamielisellä tuulella.

— Älä perusta.....

— Hyvä sinun on niin sanoa.....

— Älä välitä, kyllä minä olen sinun puolellasi, jos hän kovin rupeaa metelöimään. Mitä me perustamme, Eila! Mutta..... kas..... onpa nyt synkkä syksyilta.....

— Minun elämäni on syksyä synkempi..... huokaa tyttö.

— Mitä! Meillä on juuri ihanin aika, nuoruuden kevät, väittää poika.

— Älä lohduta minua, Viktor! Syysyö on synkkä, taivas on tumma ja orvon elämä pitkä ja pimeä.....

— Ilostu, vielä voi kaikki käydä hyvin, voit vielä tuntea itsesi tyytyväiseksi.

— En usko.....

— Eila! Etkö sinä sitten pidäkään minusta?

— Pidän..... mutta.....

— Nukkumaan sieltä! kiljahtaa joku kamarin ovelta.

— — —

Syysmyrsky on tauonnut. Päivä paistaa ihanasti, kuten ennen. Tuuli leyhyttelee hiljaa haavanlehtiä. Kaikkialla luonto on niin tyyntä..... tyyntä.....

Pirtissä ei ole hiljaista. Emäntä kihisee vihassa.

— Sinä tyttö, tyttö lutka! Ota vaate ketaleesi ja lähde!

— Emäntä rakas.....

— Ei mitään valituksia. Nyt on asia sillä puheella selvä. Minä en voi kauemmin katsella poikani ja piikatytön peliä. Kyllä minä tuollaiset seikkailut lopetan. Meillä ei eletä sitä vanhaa romaania..... Talon poika ja piikatyttö..... Paras on, että tällä tunnilla lähdet!

Eila lähti.

— — —

Hän taivaltaa metsäistä polkua, kapeaa sydänmaan tietä hän kulkee. Itku on turvottanut hänen kauniit silmänsä. Suuret kyynelkarpalot vierivät poskia pitkin.

— Mikä kurja olento onkaan köyhän lapsi..... Miten häpeämättömästi uskaltaa rikas köyhää kohdella..... Mitä teki Viktor hänen hyväkseen? Ei mitään. Antoi vain mennä..... Kahdenkesken kyllä hyvitteli ja sanoi kerran tekevänsä tahtonsa mukaan. Eipä nyt uskaltanut asettua vanhempiaan vastaan, kun kova eteen tuli..... kun uhattiin perinnöttömäksi tehdä.

Tyttö kävelee hiljalleen yhä kapenevaa polkua pitkin.

— Voi, noita lehdettömiä puita..... Huu, kuinka syksyistä..... Juuri tuollaista on hänenkin elämänsä, kylmää, alastonta. Ei pientäkään päivän pilkettä synkässä syksyssä..... Jos pienen onnen sarastuksen huomaa, hukkuu se heti syysyön pimeyteen..... Voi, millainen orpo hän oli..... Ja Viktor, sellainenko tarmoton raukka hän vain on.....

— — —

Suuressa kaupungissa loistaa iltasin tuhannet valot. Siellä näkee liikettä ja elämää. Siellä on hälinää päivällä ja illalla ja eipä ole kadut saaneet rauhaa vielä yönkään aikana.

On myöhä ilta. Erään hotellin edustalla hoipertaa puolijuopuneita herroja.....

— Siellä on sievä tarjoilijatyttö, uusi tulokas..... Mennäänpä lintua katsomaan..... sanoo yksi.

— Kannattaako tuota..... ei se ole mikään ensikertalainen enää.

— Älä, kyllä se vielä mukiin menee.

— Maatlainen on vielä, kyllä sen näkee..... ja minun on se herkku. saat uskoa veli.

— Ota..... ota hänet..... kukapa muut välittäisi mokomasta.....

— Eila kuuluu olevan nimeltä.

Kyllä minä sinulle, Eila, näytän taivaan ihanuudet, ha..... ha..... ha.....

Juopuneet herrat kävelevät sisään.

— — —

Viisi vuotta on kulunut edellisestä. Sairaalassa makaa nuori tyttö. Vain haamu on jälellä nuoresta, punaposkisesta maalaistytöstä.

Kuin unena, pitkänä pimeänä unena on hänen elämänsä kulunut. Ei ilon pilkahdusta milloinkaan. Nyt loppujen lopuksi makaa hän kuoleman sairaana.

— Hän ei kestä kauan enää, sanoo sairaanhoitajatar toiselle. Paras, että annamme hänelle viimeisen voitelun.

— Ei tohtori ole vielä käskenyt.....

— Tyttö on ollut tänään hieman virkeämpi.....

— Niin on, mutta mitä tuosta haaskasta enää tulee, sanoo edellinen ilkeästi irvistäen.

Hoitajat poistuvat.

Eila on kuullut kaikki. He luulivat hänen nukkuvan.

— Mitä "haaskasta" hän vaivaloisesti hymähtää. Hän ei juuri tajua siitä paljon sen enempää. Tuska vain sairasta sydäntä kirveltää..... entistä enempi..... Hän on tuomittu, hän on mennyttä..... Eikä hän perusta..... Mitä pikemmin se tapahtuu, sitä parempi.

— Yksi "haaska" on silloin vaiennut, puhuu hän hiljaa. Hänestä tuntui niin kauhealta olla niin turvaton, niin orpo..... Mutta mitäpä siitä..... kuolema lähestyi. — n.

Metusala

Elipä kerran mies nimeltä Metusala. Eräänä päivänä hän, joka oli jo täyttänyt neljäsataakuusikymmentä vuotta, istui viini- ja fiikunapuun varjossa. Pitkä päivä oli hauskasti kulunut hyödyllisessä työssä, joka väsytti hänet suloisen raukeaksi, ja hän lepäsi illan viileydessä. Kaukaa vuorelta hitaasti laskeva aurinko heitti ruusuisia säteitään maahan, linnut unisena vielä visertelivät pesänsä reunoilla, karja märehti rauhallisena ja koko luonto oli kuin rauhoitettu. Mutta kaikessa tässä tyyneydessä Metusalan sydän ei vaan ollut tyyni, eikä tyytyväinen. Vaikkakin hän oli saanut vuosia elääkseen kauvemmin kuin toiset ihmiset, hän pelkäsi kuolemaa — hän tahtoi elää ijankaikkisesti.

Äkkiä tapahtui jotain outoa. Nostaen silmänsä nähdäkseen mitä se oli, Metusala näki edessään vahvajäntereisen olennon punanen soihtu kädessään. "Mitä asiaa on sinulla minulle", kysyi Metusala.

"Olen lähetetty sanomaan sinulle, että: "rakenna asunto itsellesi ja perheellesi", vastasi olento. "Rakenna siitä niin vahva, että ajan hammas ei siihen pystyisi, ja kestävä, luonnon voimia vastaan, ja kaunis, tulevan sukupolven ihailtavaksi."

"Asunto! Talo! Minäkö rakentaisin talon! Voisitko sinä ensiksi sanoa minulle kuinka kauvan tulen minä vielä elämään?"

"Viisisataa vuotta olet sinä vielä elävä rauhassa ja onnellisena omaistesi luona."

"Ainoastaan viisisataa vuotta. Ja sitten tulee kuolema ja omistaa minut! Oh, mitä hyödyttää, todellakin, rakentaa talo toisten nautittavaksi, sillä itselläni ei ole paljon aikaa siitä nauttia?"

Olento ei sanonut sanaakaan, vaan katosi samalla tavalla kuin tulikin. Myöhään yöhön vielä istui Metusala ja ihmetteli, ja kertaili, "ainoastaan viisisataa vuotta vielä! Mitä voi mies tehdä niin lyhyessä ajassa? Siinä ei voi muuta kuin hengähtää."

Olento eli ilmestys ei tullut takasin enään koskaan. Viisisataa vuotta oli kulunut, Metusala oli muuttanut sinne mihin isänsäkin, ja taloa ei oltu rakennettu. Hän ei jättänyt jälkeensä edes ajatustakaan talon rakentamisesta, ainoastaan muisto hänen pitkästä iästään jäi jälelle, jonka hän eli hyvin itsekkäästi.

Tämä on vaan satu, mutta siinä on silti totuuttakin sisällä, yhtä varmasti kuin pähkinässäkin on sisältönsä. Runoilijat ovat ylistäneet iäkkäitä miehiä, jotka ovat istuttaneet yrttitarhoja, vaikkakin ovat olleet varmoja, että niiden hedelmistä eivät voi nauttia itse, mutta heidän lapsensa iloitsevat niistä. Jos me emme tee mitään uuden yhteiskunnan rakentamiseksi, niin meilläkään ei ole mitään perintöä jättää lapsillemme, ja maailma pysyy hyvin kurjana asuinsijana heille. Mutta me emme voi, emmekä saa elää ainoastaan itseämme varten, vaan koko maailman köyhälistön yhteiseksi hyväksi. — H. L—r.

TILAA TOVERITAR!

Osoite-ilmoituksia.

ABERDEENIN S. S. CLUBIN ompeluseura kokoontuu joka torstai klo 2 ip., 713 E. 1st St. — Tervetuloa.

ASTORIAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka torstai-ilta, kello 8. Osote: 262 Taylor Ave.

HOQUIAMIN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla Ahjolassa, joka torstai, kello 2 j.p.p. Osote: 315—10th St., Hoquiam, Wash.

PORTLANDIN S. S. Osaston ompeluseuran kokoukset pidetään osaston talolla joka toinen torstai-ilta, kello 8. — Osote: 719 Montana Ave.

HANNAN S. S. O. ompeluseuran kokoukset pidetään jokaisen viikon torstaina, kello 8 j.p.p. Huom.! Kahvia saatavana joka kokouksen loputtua.

WAUKEGANIN, Ill., S. S. O. viralliset kokoukset pidetään joka kuukauden ensimäisenä ja kolmantena sunnuntaina, alkaen klo 2 i.p. — Osaston ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai, alkaen klo 2 j.p.p. Y. S. via kokouksen loputtua.

NAISTEN OSUUSKOTI
SAN FRANCISCO, CAL.
3627—16th St.
Telefooni: Market 3958
SAN FRANCISCO